

فرض تقصیر
در قوانین ایران

www.ketab.ir

امیر ملایی بالستانی

کد کتاب: 4 - 96 / H

سوشالاسه	ملایی بالستانی، امیر، ۱۳۷۳ -
عنوان و نام پدیدآور	فرض تقصیر در قوانین ایران/امیر ملایی بالستانی
مشخصات نشر	تهران: آیت عقل، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۲۹ ص
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۶۰۰-۳-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص (۱۲۵)-۱۲۹.
موضوع	مسئولیت (حقوق) -- ایران
بافت	Liability (Law) -- Iran
موضوع	تقصیر (حقوق) -- ایران
بافت	Guilt (Law) -- Iran
موضوع	مسئولیت کارفرما - قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	Vicarious liability -- Law and legislation -- Iran
زده بنای کنگره	۱۳۹۶، ۸۳۲ KMH
زده بنای دیو	۲۴۶/۵۰۰۲
شماره کتابخانه ملی	۵۰۸۳۳۰۳

 Ayataghl@yahoo.com

 @Ayataghl96

 تهران - خیابان انقلاب - خیابان وحید نظری

(تقاطع فخرآزی) - کوچه قدیری - پ ۲۲ واحد ۴.

 ۶۶۹۶۰۷۶۰ - ۶۶۴۸۹۲۹۶

فرض تقصیر در قوانین ایران

آیت عقل

نویسنده	امیر ملایی بالستانی
صفحه بندی	نرجس برزگر
تعداد صفحه	۱۲۹
نوبت و سال چاپ	اول ۱۳۹۷
قطع	وزیری
شمارگان	۱۰۰۰
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۶۰۰-۳-۳
قیمت	۱۲۰۰۰ تومان

هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش یا عرضه یا تجدید چاپ کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
۱۳	 فصل اول: کلیات و مفاهیم
۱۵	 ۲-۱- مفهوم مسئولیت
۱۶	 ۲-۱-۱- مسئولیت حقوقی و انواع آن
۱۷	 ۲-۱-۱-۱- مسئولیت کیفری
۱۸	 ۲-۲-۱-۱- مسئولیت مدنی
۱۹	 ۲-۱-۱-۲- تفاوت مسئولیت کیفری و مسئولیت مدنی
۲۱	 ۲-۱-۱-۳- مسئولیت قراردادی
۲۳	 ۲-۱-۱-۵- مسئولیت مدنی تهری
۲۴	 ۲-۱-۱-۶- تفاوت مسئولیت قراردادی و غیر قراردادی (قهری)
۲۶	 ۲-۲-۱- ارکان مسئولیت مدنی
۲۶	 ۲-۱-۲-۱- ارتکاب فعل زیان بار
۲۷	 ۲-۱-۲-۱-۱- فعل زیان بار در مسئولیت قراردادی
۲۸	 ۲-۱-۲-۱-۲- فعل زیان بار در مسئولیت قهری
۲۹	 ۲-۲-۱-۲- ورود ضرر
۳۲	 ۲-۳-۲-۱- رابطه سببیت بین فعل زیان بار و ورود ضرر
۳۴	 ۲-۱-۳- مسئولیت حریفه ای بودن و شاخصه های آن
۳۴	 ۲-۱-۳-۱- مفهوم حریفه ای بودن
۳۶	 ۲-۲-۱-۳- شاخصه های شخص حریفه ای
۳۹	 ۲-۱-۳-۲-۱- تعریف شخص حریفه ای در حقوق فرانسه
۴۰	 ۲-۱-۳-۲-۲- تعریف شخص حریفه ای در حقوق ایران و نقد آن
۴۲	 ۲-۲-۲- فرض تقصیر
۴۲	 ۲-۱-۲- تعریف تقصیر
۴۶	 ۲-۲-۲- معیار تقصیر

۴۷.....	۳-۲-۲-انواع تقصیر.....
۴۸.....	۲-۲-۴- مفهوم فرض تقصیر.....
۵۱.....	۵-۲-۲- تفاوت فرض تقصیر با مسئولیت بدون تقصیر.....
۵۲.....	۶-۲-۲- تفاوت فرض تقصیر با فرض سببیت.....
۵۵.....	فصل دوم: مانی و آثار فرض تقصیر.....
۵۷.....	۱-۳- مبانی فرض تقصیر.....
۵۹.....	۱-۱-۲- مبانی خاص فرض تقصیر به تفکیک مصادیق آن.....
۵۹.....	۱-۱-۱-۳- مبانی مسئولیت کارفرما.....
۶۰.....	۲-۱-۱-۳- مبانی مسئولیت والدین، سرپرستان و مربیان.....
۶۲.....	۳-۱-۱-۳- مبانی مسئولیت مدی حمل و نقل.....
۶۳.....	۴-۱-۱-۳- مبانی مسئولیت ناشی از حوادث از اشیاء و حیوانات.....
۶۵.....	۵-۱-۱-۳- مبانی مسئولیت در ماده ۲۲۷ قانون مدنی.....
۶۷.....	۶-۱-۱-۳- مبانی مسئولیت در بند ۲ ماده ۲۳۳ قانون دریایی ایران.....
۶۹.....	۱-۳-۲- مبانی عام در فرض تقصیر.....
۷۳.....	۳-۲-۲- آثار حقوقی فرض تقصیر.....
۷۳.....	۱-۳-۲- تأثیر فرض تقصیر بر بار اثبات تقصیر در دعوا.....
۷۴.....	۲-۳-۲- تأثیر فرض تقصیر بر رابطه سببیت.....
۷۷.....	۳-۳-۲- تأثیر فرض تقصیر بر عوامل رافع مسئولیت.....
۷۷.....	۱-۳-۲- قوه ی قاهره.....
۸۰.....	۳-۲-۲- فعل شخص ثالث.....
۸۱.....	۳-۲-۳- تقصیر زیان دیده.....
۸۳.....	فصل سوم: مصادیق فرض تقصیر در حقوق موضوعه.....
۸۵.....	۱-۴- فرض تقصیر و فرض سببیت در عدم انجام تعهد.....
۸۷.....	۱-۱-۴- فرض تقصیر متعهد در تعهدات.....
۸۹.....	۲-۱-۴- فرض تقصیر در عقود امانی.....

۳-۲-.....	فرض تقصیر در حقوق تجارت و متصدی حمل و نقل	۹۰
۳-۳-.....	فرض تقصیر ناشی از مالکیت و تصرف در اموال و حیوان	۹۴
۴-۳-۱-.....	فرض تقصیر در مسئولیت محافظ حیوان	۹۵
۴-۳-۲-.....	فرض تقصیر در مسئولیت محافظ ساختمان	۹۷
۴-۳-۳-.....	مسئولیت محافظ اشیاء	۹۷
۴-۳-۴-.....	فرض تقصیر ناشی از داشتن اتومبیل	۹۹
۴-.....	فرض تقصیر در مسئولیت کارگر و کارفرما	۱۰۴
۴-۱-.....	شرایط تحقق مسئولیت کارفرما	۱۰۸
۴-۱-۱-.....	کارفرمایان مشمول قانون کار	۱۰۸
۴-۱-۲-.....	مخسارت در حین انجام کار یا به مناسبت آن	۱۰۹
۴-۱-۳-.....	نقص تقصیر کارگر در مسئولیت کارفرما	۱۰۹
۴-۴-۴-۱-.....	امکان رجوع - رفرما به کارگر یا کارمند مسئول	۱۱۰
۴-۴-۵-.....	موارد معافیت کارفرما	۱۱۲
۴-۴-۲-.....	فرض تقصیر در مسئولیت کارفرما	۱۱۳
.....	نتیجه گیری و پیشنهادات	۱۱۷
.....	منابع و مأخذ	۱۲۵

مقدمه

اینکه هیچ ضرری نباید جبران نشده باقی بماند امری مسلم و مورد قبول تمامی سیستمهای حقوقی می باشد. لیکن در شناخت مسئول و عامل زیان نظرات مختلفی ابراز شده است. نظریه تقصیر، نظریه ایجاد خطر، نظریه مختلط و نظریه تضمین حق به عنوان مهمترین مبانی مسئولیت مدنی قهری عنوان شده اند که اغلب کشورها آنها را تجربه و در عمل بر نقاط قوت و ضعف هر یک نمایان شده است ولی با این وجود، اکثر کشورها تقصیر را از مهمترین مبانی مسئولیت مدنی به شمار می آورند.

قاعده اصلی در دعاوی مسئولیت مدنی این است که زیان دیده جهت مطالبه خسارت می باید تقصیر فاعل زیان را در ورود خسارت به ثابت برساند. اما مواردی وجود دارد که استثنایی بر این قاعده اولیه وارد آورده است و ضرورت اثبات تقصیر توسط زیان دیده را حذف نموده که از این موارد به «فرض تقصیر» تعبیر شده است. در مسئولیت مبتنی بر فرض تقصیر، تقصیر باید تحقق مسئولیت است ولی برای حمایت از زیان دیده، قانونگذار تقصیر عامل زیان را مفروض دانسته و زیان دیده را از اثبات آن معاف می داند و در عوض، بار اثبات عدم تقصیر را به زیان دیده عامل زیان می گذارد و عامل زیان برای رهایی از مسئولیت باید به اثبات این امر بپردازد که مرتکب تقصیر نشده است.

این مجموعه از چهار فصل تشکیل شده است که نگارنده در فصل اول آن به مباحثی چون به کلیات و مفاهیم و تعاریف الفاظ و اصطلاحات موضوع فرض تقصیر در حقوق موضوعه و تفاوت ها و ارکان مشترک مسئولیت و طبقه بندی آن نسبت به مباحث نزدیک به آن پرداخته است و در فصل دوم به اصل مبحث وارد شده و مبانی عام و خاص و آثار فرض تقصیر پرداخته است و موهر مورد دلایل حقوقی فرض تقصیر را در آن مبحث بیان کرده است و در فصل سوم به مصادیق فرض تقصیر در حقوق موضوعه

رسیدگی کرده و در مورد هر مبحث یک نمونه رای یا وحدت رویه ای مربوط به آن بحث آورده شده است و همین طور نظریات برخی حقوقدانان در مورد بحث آورده شده است و همین طور نظریات برخی حقوقدانان در مورد بحث و اختلافات آنها را مورد بررسی قرار داده و آن را با قانون کشورهای دیگر در همان موضوع مورد تحقیق قرار داده است و در فصل چهارم با توجه به مباحث مطرح شده و ایرادات و انتقادات برخی حقوقدانان که به مباحث مطرح شده وارد کرده اند نگارنده در صدد آمده است تا با نتیجه گیری کلی در ارتباط با مباحث با ارائه پیشنهاداتی به قانون گذار به دنبال رفع ابهام و ایجاد رویه مندرج بین حقوقدانان داشته است.